

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. J. J., R.**, správca konkurznej podstaty úpadcu B. S., a. s., B. zastúpený advokátom JUDr. L. J., D. proti žalovanému: **V., a. s., T. G. M.**, zastúpený advokátom JUDr. D. I., N., P. O. B., **o neúčinnosť právneho úkonu**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. februára 2010, č. k. 15Cb/340/2001-96, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. februára 2010, č. k. 15Cb 340/2001-96 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom určil, že mandátna zmluva uzavretá medzi úpadcom a žalovaným zo dňa 15. mája 1996 je voči konkurzným veriteľom úpadcu B. S., a. s., B. neúčinná, uložil žalovanému povinnosť vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu 47 799,24 Eur a zaplatiť žalobcovi trovy konania 498,56 Eur na účet právneho zástupcu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca si uplatnil, aby súd určil, že Mandátna zmluva zo dňa 15. mája 1996 je voči konkurzným veriteľom úpadcu neúčinná, vrátiť do konkurznej podstaty 1 440 000 Sk a priznať trovy konania. Návrh odôvodnil tým, že na majetok dlžníka B. S., a. s., B. bol vyhlásený konkurz uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. apríla 1998. Žalobca zistil, že v dobe troch rokov pred vyhlásením konkurzu bola medzi žalobcom a žalovaným, za existencie majetkového a personálneho prepojenia, uzavretá mandátna zmluva, predmetom ktorej bolo vykonanie odbornej pomoci v cene 1 440 000 Sk, ktorú mal mandant vyplatiť do troch dní od podpisu zmluvy.

Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že mandátna zmluva bola riadne uzavretá a dohodnutá

činnosť bola vykonaná a týmto úkonom nemohlo dôjsť k ukráteniu konkurzných veriteľov, preto je neodporovateľná.

Súd vykonal dokazovanie a zistil, že na majetok dlžníka bol vyhlásený konkurz dňa 22. apríla 1998 / K 29/93 / a ustanovený správca konkurznej podstaty. Dňa 19. decembra 1994 bola medzi s. r. o. C.C. ako mandatárom a úpadcom ako mandantom uzavretá mandátna zmluva na vykonanie odbornej pomoci a úspešné zastupovanie mandanta pri vymáhaní neuhradených zakladateľských pohľadávok mandanta vo výške 30 757 Sk voči dlžníkovi – F. s platnosťou do 31. decembra 2000. V zmluve sa mandatár zaviazal, že pomocou prostriedkov, ktoré vymôže od F. zabezpečí, že vo vybraných strojárskych podnikoch vzniknú projekty, ktorých výsledkom bude získanie nových zákazníkov, ako aj vývoj a rozvoj výrobných programov v týchto podnikoch. V roku 1995 na základe rokovania s F. bol záväzok splnený poskytnutím 93 000 akcií Reštitučného fondu v hodnote akcie 1000 Sk. Akcie boli poukázané v prospech mandatára, ktorý ich speňažil a získané prostriedky si ponechal na účte.

Dňa 15. mája 1996 úpadca ako mandant uzavrel so žalovaným ako mandatárom mandátnu zmluvu na vykonanie odbornej pomoci, na základe ktorej sa mandatár zaviazal vykonať odbornú pomoc pri prieskume trhu v oblasti výroby náradia a vŕtacej techniky, nadviazanie obchodných kontaktov s výrobcami uvedenej techniky, organizačné zabezpečenie týchto obchodných kontaktov a stretnutie na účet mandatára. Zmluva bola uzavretá do 31. decembra 1996 a odmena bola dohodnutá vo výške 1 440 000 Sk, ktorá bola zaplatená.

Súd s poukazom na § 15 ods. 1, 4 písm. a/, § 16 ods. 4 ZKV a na výpis z obchodného registra týkajúci sa spoločností C., s. r. o., úpadcu a žalovaného, zistil osobné prepojenie spoločností, čím boli splnené podmienky neúčinnosti právneho úkonu a vzhľadom na túto skutočnosť bol účastníkom známy úmysel dlžníka, i s ohľadom na čas uzavretia mandátnej zmluvy a na to, že návrh na vyhlásenie konkurzu podal sám dlžník.

Vzhľadom na uvedené súd žalobe vyhovel tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech úspešného žalobcu.

Žalovaný podal proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie podaním zo dňa

9. apríla 2010. V odôvodnení odvolania uviedol, že ospravedlnil svoju neprítomnosť na vytýčenom pojednávaní a požiadal o odročenie z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil dôkaz. Z uvedeného dôvodu má za to, že podmienky na prejednanie veci v jeho neprítomnosti neboli splnené / § 101 ods. 2 druhá veta O. s. p. /, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie R 31/1995 publikované v zbierke súdnych rozhodnutí.

Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej o neúčinnosti mandátnej zmluvy, zastáva názor, že súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že finančné prostriedky, z ktorých bola odmena vyplatená, nepatrili žalobcovi, nakoľko medzi žalobcom a a. s. S. bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky, na základe ktorej žalobca postúpil svoju pohľadávku voči F. a jej vymáhaním bola poverená spoločnosť C., s. r. o. v prospech S.. Ďalej v odvolaní poukázal na obsah mandátnej zmluvy z hľadiska splnomocnenia, ktoré nebolo mandatárovi udelené a preto platí ust. § 33 ods. 2 Obč. zák.

Odvolanie doplnil podaním zo dňa 18. augusta 2010, v ktorom uviedol, že súd odporovateľnosť mandátnej zmluvy posudzoval podľa § 15 ZKV v znení účinnom od 01. 02. 1998, s čím žalovaný nesúhlasil s odkazom na čl. 2 ods. 1 prvej vety Ústavy SR v spojení s ust. § 70a ZKV k úpravám účinným od 01. 02. 1998. Poukázal na to, že konanie v predmetnej veci začalo pred 1. februárom 1998, teda pred účinnosťou novely č. 12/1998 Z. z. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 70a ods. 3 ZKV a Nález Ústavného súdu SR PL.ÚS 38/99 z 23. júna 1999 / č. 197/1999 Z. z. / podľa ktorého ustanovenie § 70a ods.3 ZKV zakotvuje nepravú retroaktivitu, ktorá je prípustná, avšak len v prípade, ak nie je v rozpore s ochranou nadobudnutých práv / iura quesita /. Zásada ochrany nadobudnutých práv vylučuje uplatnenie novej právnej úpravy na právne vzťahy, ktoré vznikli pred nadobudnutím jej účinnosti, ak by to viedlo k zásahu do existujúcich právnych vzťahov.

Poukázal na to, že § 70a ods. 3 ZKV, ktorý upravuje okrem iného časovú pôsobnosť právnej úpravy odporovateľnosti obsiahnutej v § 15 ZKV účinnej od 01. 02. 1998, je potrebné vykladať v súlade s uvedenými zásadami právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv.

Účinkami mandátnej zmluvy z 15. mája 1996 bol vznik práv a povinností mandanta a mandatára, pričom jedným z nich bolo právo na zmluvnú odmenu. Odvolateľ zastáva názor, že účinnosť zmluvy je potrebné posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia. V tejto súvislosti poukázal na trojročnú prekluzívnu lehotu na odporovanie mandátnej

zmluvy, ktorá trvala do 15. mája 1999, pričom vychádzal zo ZKV účinného do 01. 02. 1998 a nie od 01. 02. 1998 / podľa ktorého by lehota na uplatnenie uplynula dňa 23. apríla 2003 /. Zároveň poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu 1 MObo V 7/2010 zo dňa 24. júna 2010.

Uplynutím prekluzívnej lehoty došlo k zániku práva, preto mal súd žalobu zamietnuť. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok bol vydaný na podklade správneho postupu konania, úplne a správne zisteného skutkového stavu veci a na základe správneho právneho posúdenia.

Nesúhlasí s odvolateľom, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, žalovaný mal možnosť sa k žalobe, dôkazom aj tvrdeniam žalobcu vyjadriť. Žalobca zhodnotil postup žalovaného ako účelový, so znakmi obštrukcií. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalobcovi trovy odvolacieho konania tak, ako si ich vyčíslil vo vyjadrení k odvolaniu / 1 úkon + paušálna náhrada za vyjadrenie k odvolaniu /.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací / § 10 ods. 2 / podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. v znení platnom a účinnom od 15. 10. 2008 / ďalej len „O. s. p.“ / a zistil, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobe o určenie neúčinnosti právneho úkonu vyhovel. Odvolací súd po preskúmaní odvolania zistil, že súd prvého stupňa nezistil dostatočne skutkový stav a v tejto súvislosti nemohol následne vysloviť správny právny záver.

Základným právom na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Toto vyjadruje aj znenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého súd v odôvodnení rozhodnutia stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Z tohto jednoznačne vyplýva, že ust. § 157 O. s. p. určuje obsahové náležitosti rozsudku,

ich správnosť a úplnosť. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu / čl. 46 ods. 1 Ústavy SR /. Súd teda pri odôvodňovaní rozsudku musí postupovať spôsobom záväzne určeným v § 157 ods. 2 O. s. p. a ak daným spôsobom nepostupuje, dochádza k nepreskúmateľnosti rozsudku. Pokiaľ súd v odôvodnení neuvedie, ktoré skutočnosti mal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, nemôže odvolací súd posúdiť vecnú správnosť rozhodnutia.

Napadnutý rozsudok prvostupňového súdu nespĺňa náležitosti vo vyššie uvedených ustanoveniach.

V odôvodnení napadnutého rozsudku je síce citovaný § 15 ZKV a vyslovenie, že predpokladom odporovateľnosti právneho úkonu je, že sa jedná o právny úkon dlžníka, týka sa jeho majetku a došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľa, pričom úmysel dlžníka bol účastníkom zmluvy známy, avšak pre vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu nie je uvedené odôvodnenie dostatočné a presvedčivé, i keď je jednoznačné, že medzi účastníkmi sporného právneho vzťahu bolo personálne prepojenie.

K námietke, že súd prvého stupňa rozhodol bez jeho účasti na pojednávaní, odvolací súd zistil, že prvé pojednávanie bolo vytýčené na 18. marca 2009, z účasti ktorého sa žalovaný ospravedlnil / PN právneho zástupcu / a požiadal o odročenie. Súd pojednávanie odročil a nové pojednávanie vytýčil na 26. februára 2010, predvolanie bolo právnenému zástupcovi žalovaného doručené dňa 18. 02. 2010, ktorý neprítomnosť ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 1. marca 2010 / až po pojednávaní /, ktoré bolo odoslané poštou dňa 24. 02. 2010. V tejto súvislosti sa však žiada dodať, že by bolo vhodné v predmetnej veci žalovaného vypočúť.

K odkazu odvolateľa na rozsudok dovolacieho súdu 1 MObdo V 7/2010 je potrebné uviesť, že tento bol zrušený Nálezom Ústavného súdu SR č. III ÚS 20/2011-50 zo dňa 29. marca 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne i o trovách konania.

Úlohou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude posúdiť, či mandátnou zmluvou

bola naplnená skutková podstata ust. § 15 ods. 4 ZKV – ukrátenie konkurzného veriteľa.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 25. mája 2011

Mgr. Ľubomíra Kúdelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková